

KAPITOLU 614**ATT DWAR IL-KOABITAZZJONI**

ATT biex iħassar l-Att dwar il-Koabitazzjoni, Kap. 571 tal-Liġijiet ta' Malta u sabiex jirregola dwar il-koabitazzjonijiet u jipprovdi għal hwejjeg li għandhom x'jaqsmu magħhom jew anċillari għalihom.

5 ta' Ġunju, 2020

[ATT XXVII tal-2020.](#)

TAQSIM TAL-ATT

		Artikoli
TAQSIMA I	Preliminari	1-2
TAQSIMA II	Kif tiġi kostitwita l-koabitazzjoni	3-9
TAQSIMA III	Il-Komunjoni tal-assi bejn il-koabitanti	10-12
TAQSIMA IV	Drittijiet u dmirjiet bażiċi	13-16
TAQSIMA V	Xoljiment mill-att pubbliku tal-koabitazzjoni	17-24
TAQSIMA VI	Dispożizzjonijiet ġenerali	25-29
TAQSIMA VII	Dispożizzjonijiet Tranzitorji	30-32
SKEDA	Ċertifikat ta' Koabitazzjoni	

TAQSIMA I**Preliminari**

1. It-titolu fil-qosor ta' dan l-Att huwa l-Att dwar il-Koabitazzjoni. Titolu fil-qosor.

2. F'dan l-Att, sakemm ir-rabta tal-kliem ma teħtieġx xort'ohra: Tifsir.

"dar tal-koabitazzjoni" tfisser dik id-dar li fiha l-koabitanti jkunu joqogħdu flimkien, kemm jekk tkun tappartjeni lil koabitant minnhom jew lit-tnejn, fi kwalunkwe sehem bejniethom, u kemm jekk jokkupawha b'titolu ta' kera jew kwalunkwe titolu ieħor, kemm jekk daħlu għaliha flimkien kif ukoll separatament;

"koabitant" tfisser persuna illi kontinwament u abitwalment tgħix ma' persuna oħra fid-dar tal-koabitazzjoni bħala koppja, u li mal-istess persuna, tkun daħlet f'att pubbliku ta' koabitazzjoni, u li mhux digà legalment marbuta ma' persuna oħra;

"komunjoni" għandu jkollha l-istess tifsira mogħtija lilha fit-Taqsima III;

"Ministru" tfisser il-Ministru responsabbli għall-ġustizzja;

"nutar" tfisser uffiċjal pubbliku bis-setgħat kollha

Kap. 55.

mogħtija lilu mill-[Att dwar il-Professjoni Nutarili u l-Arkivji Nutarili](#);

"Qorti" tfisser il-Qorti Ċivili (Sezzjoni Familja) jew xi Qorti ohra li minn żmien għal żmien tkun assenjata l-kompetenza li tiegħu konjizzjoni ta' materji familjari;

"Regolament dwar shubijiet reġistrati" tfisser ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2016/1104 tal-24 ta' Ġunju 2016 li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli u r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' deċiżjonijiet f'materji tal-konsegwenzi patrimonjali ta' shubijiet reġistrati;

"ulied dipendenti" tfisser dawk l-ulied tal-koabitanti, jew ta' xi hadd minnhom, jew li fir-rigward tagħhom xi wiehed minnhom qiegħed jaġixxi *in loco parentis*, u li għad għandhom id-dritt illi jirċievu manteniment mingħand l-istess koabitanti:

Iżda *in loco parentis* tirreferi għall-koabitant li jkun qed jaġixxi *in loco parentis* fir-rigward ta' wild ta' haddiehor, minhabba l-koabitazzjoni tiegħu ma' ġenitur ta' dak il-wild, fejn il-ġenitur l-iehor tal-istess wild ikun, f'xi żmien qabel jew matul il-koabitazzjoni, gie nieqes jew gie ddikjarat bħala persuna assenti skont id-dispożizzjonijiet ta' Titolu VII tal-Ewwel Ktieb tal-[Kodiċi Ċivili](#), jew ma jkunx magħruf:

Iżda wkoll li dan ikun bla ħsara għall-obbligi tal-ġenituri naturali tal-wild u f'kull każ bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 149 tal-[Kodiċi Ċivili](#).

Kap. 16.

Kap. 16.

TAQSIMA II

Kif tiġi kostitwita l-koabitazzjoni

Koabitazzjoni permezz ta' att pubbliku bejn il-partijiet.

3. (1) Persuni illi għandhom l-intenzjoni illi jikkoabitaw, jew persuni li diġà qegħdin jgħixu flimkien, u li jridu li d-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att ikunu applikabbli għalihom, għandhom jirregolaw il-koabitazzjoni tagħhom permezz ta' att pubbliku ta' koabitazzjoni skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att.

(2) Il-koabitazzjoni tidhol fis-seħh mid-data tal-pubblikazzjoni tal-att pubbliku ta' koabitazzjoni fir-rigward tal-koabitanti, u minn meta jiġi insinwat fir-Registru Pubbliku fir-rigward ta' terzi.

Nullità tal-att pubbliku.

4. (1) Att pubbliku ta' koabitazzjoni li jsir bejn:

(a) persuni li waħda minnhom ma tkunx għadha laqgħet l-età ta' tmintax-il (18) sena, sakemm mhux awtorizzata skont il-liġi fit-termini tas-subartikolu (3);

(b) axxendent u dixxendent f'linja diretta;

(c) aħwa, kemm jekk mill-istess ġenituri, kif ukoll jekk minn wieħed mill-ġenituri biss;

(d) persuna li tadotta u l-persuna adottata;

(e) persuni li waħda minnhom ma tkunx tista' tagħti l-kunsens tagħha għall-att pubbliku minhabba li tkun ċivilment interdotta jew inabilitata, jew ma jkollhiex l-użu tar-raġuni;

(f) persuni, jew min minnhom, illi jkunu marbutin fi żwieġ jew funjoni ċivili, ma' xulxin jew ma' terzi, kemm f'Malta, kif ukoll fi kwalunkwe pajjiż ieħor;

(g) persuni, jew min minnhom, illi jkunu marbutin b'att pubbliku ta' koabitazzjoni precedenti skont dan l-Att, ma' xulxin jew ma' terzi;

(h) persuni, jew min minnhom, illi jkunu marbutin b'koabitazzjoni registrata jew dikjarata unilateralment skont l-[Att dwar il-Koabitazzjoni](#), ma' xulxin jew ma' terzi; jew

Kap. 571.

(i) persuni, jew min minnhom, illi għandhom relazzjoni ma' terzi li hija diġà regolata b'ligi barranija li ttipprovdi għad-drittijiet u l-obbligi ta' bejniethom, irrispettivament mit-titolu tagħha,

ikun null u bla effett.

(2) Għall-finijiet tas-subartikolu (1), ir-relazzjoni ta' persuna adottata għandha titqies li teżisti kemm b'referenza għall-familja bijoloġika tagħha kif ukoll għall-familja adottiva tagħha.

(3) Għall-finijiet tas-subartikolu (1), l-artikolu 3 tal-[Att dwar iż-Żwieġ](#) għandu japplika *mutatis mutandis* għal minuri bejn is-sittax (16) u t-tmintax-il (18) sena, li għandhom l-intenzjoni li jidhlu f'att pubbliku ta' koabitazzjoni.

Kap. 255.

(4) Il-Qorti ta' Ġurisdizzjoni Volontarja li taħtha tkun taqa' waħda mill-partijiet illi jkunu biġsiebhom jidhlu f'att pubbliku ta' koabitazzjoni tista', jekk tintwera raġuni valida biex isir dan, tiddispensa mid-dispożizzjonijiet tas-subartikolu 4(1)(d), u l-imsemmi digriet għandu jiġi anness mal-att.

5. (1) Kwalunkwe klawnsola fl-att pubbliku ta' koabitazzjoni li b'xi mod tmur kontra xi dispożizzjoni ta' dan l-Att, jew li b'xi mod tiddisponi dwar kif għandha tiġi xolta tali koabitazzjoni, għandha titqies bħala nulla u bla effett.

Formalitajiet tal-att pubbliku.

(2) Il-partijiet għandhom jiddikjaraw quddiem in-nutar illi m'hemm xejn illi jipprekludihom milli jidhlu f'att pubbliku ta' koabitazzjoni validu skont dan l-Att, u n-nutar għandu l-obbligu li jniżżel din id-dikjarazzjoni fl-imsemmi att.

Kap. 16.

(3) Il-partijiet għandhom jipprovdu lin-nutar ċertifikat ta' *status* liberu maħruġ skont l-artikolu 251(3) tal-[Kodiċi Ċivili](#), jew dokument ekwivalenti għalih debitament maħruġ mill-awtorità kompetenti barranija, skont il-każ, liema ċertifikat jew dokument għandu jkun maħruġ uffiċjalment mhux iktar minn disghin (90) jum qabel id-data tal-pubblikazzjoni tal-att pubbliku ta' koabitazzjoni, u għandu jiġi meħmuż mal-istess att:

Iżda dak id-dokument ekwivalenti għaċ-ċertifikat ta' *status* liberu jrid ikun maħruġ minn awtorità kompetenti f'dak il-pajjiż li johroġ l-istess dokument.

(4) Il-partijiet għandhom jiddikjaraw quddiem in-nutar jekk kienx hemm att pubbliku ta' koabitazzjoni bejniethom fil-passat, liema kuntratt kien xolt, u n-nutar għandu l-obbligu li jniżżel din id-dikjarazzjoni fl-istess att.

(5) In-nutar illi quddiemu l-partijiet ikunu se jiffirmaw l-att pubbliku ta' koabitazzjoni għandu l-obbligu illi jfisser fid-dettall lill-partijiet il-konsegwenzi tal-imsemmi att, u l-klawsoli li l-partijiet jkunu qed jagħżlu li jintrabtu bihom, u għandu jiddikjara illi għamel dan fl-istess att.

(6) In-nutar li jippubblika l-att pubbliku ta' koabitazzjoni għandu, fi żmien hmistax-il (15) jum tax-xogħol mid-data tal-att, jinsinwa l-istess att fir-Registru Pubbliku, fir-Registru miżmum għal tali skop mid-Direttur tar-Registru Pubbliku.

(7) Id-Direttur tar-Registru Pubbliku għandu johroġ ċertifikat ta' koabitazzjoni kif preskritt fl-Iskeda, fi żmien għoxrin (20) jum minn meta l-att pubbliku ta' koabitazzjoni jiġi insinwat fir-Registru Pubbliku, u kopja tan-nota tal-insinwa għandha tkun trażmessa lid-Direttur tar-Registru Pubbliku.

Applikabbiltà tar-Regolament dwar shubijiet registrati.

6. Id-dispożizzjonijiet tar-Regolament dwar shubijiet registrati għandhom japplikaw għal koabitazzjonijiet insinwati permezz ta' att pubbliku skont dan l-Att.

Għażla tal-liġi applikabbli.

7. (1) Fl-att pubbliku ta' koabitazzjoni, il-partijiet jistgħu jagħżlu li jiddikjaraw il-liġi applikabbli għall-koabitazzjoni tagħhom mis-segwenti:

(a) il-liġi tal-Istat fejn il-partijiet jew wiehed minnhom, jirrisjedu abitwalment fil-mument li jiġi konkluż l-att pubbliku ta' koabitazzjoni;

(b) il-liġi tal-Istat taċ-ċittadinanza ta' xi wiehed mill-partijiet fil-mument li jiġi konkluż l-att pubbliku ta' koabitazzjoni; jew

(ċ) il-liġi tal-Istat li taht il-liġi tiegħu jkun gie kostitwit l-att pubbliku ta' koabitazzjoni.

(2) Fejn il-partijiet jonqsu milli jagħmlu l-imsemmija dikjarazzjoni, għandu jiġi preżunt illi l-ligi applikabbli hija dik Maltija.

8. Fl-att pubbliku ta' koabitazzjoni, il-partijiet għandhom jiddeċiedu dwar u jiddikjaraw, l-applikabilità tat-Taqsima III:

L-inkluzjoni jew l-eskluzjoni tat-Taqsima III.

Iżda jekk il-partijiet jonqsu milli jagħmlu l-imsemmija dikjarazzjoni, għandu jiġi preżunt illi l-partijiet riedu jeskludu l-applikazzjoni tal-imsemmija Taqsima.

9. (1) Bla ħsara għall-artikolu 45A tal-[Att dwar il-Professjoni Nutarili u Arkivji Nutarili](#), il-koabitanti jistgħu, fi kwalunkwe żmien, jemendaw jew jikkoreġu l-att pubbliku ta' koabitazzjoni permezz ta' att pubbliku sussegwenti bl-awtorizzazzjoni tal-Qorti kompetenti:

Emendi għall-att pubbliku. Kap. 55.

Iżda f'kull każ, il-Qorti għandha tassigura li ma jkun qiegħed jiġi emendat xejn li jmur kontra l-aħjar interess tal-ulied dipendenti, jew illi jpoġġi lil xi wieħed mill-koabitanti f'sitwazzjoni ta' vulnerabbiltà, skont il-każ.

(2) F'kull każ fejn il-Qorti tkun mitluba tagħti l-awtorizzazzjoni tagħha għal att korrettorju jew emenda għall-att pubbliku, għandha, jekk tikkunsidra illi huwa l-każ biex tassigura li dan mhux qiegħed isir b'abbuż ta' koabitant fil-konfront tal-iehor, tisma' lill-koabitanti *viva voce*.

TAQSIMA III

Il-komunjoni tal-assi bejn il-koabitanti

10. (1) Fl-att pubbliku ta' koabitazzjoni, il-partijiet jistgħu jistabbilixxu l-komunjoni tal-assi skont din it-Taqsima.

Il-komunjoni tal-assi bejn il-koabitanti.

(2) Id-dritt ta' kull koabitant għall-komunjoni tal-assi jibda, bla ħsara għal kwalunkwe dispożizzjoni oħra tal-ligi, mid-data tal-pubblikazzjoni tal-att pubbliku ta' koabitazzjoni, u jispiċċa max-xoljiment tal-koabitazzjoni.

11. (1) Il-komunjoni tal-assi bejn il-koabitanti għandha tkun kostitwita biss mis-segwenti:

X'jikkostitwixxi l-komunjoni tal-assi.

(a) id-dar tal-koabitazzjoni, meta l-akkwist ikun sar wara l-att pubbliku ta' koabitazzjoni, kemm jekk l-akkwist ikun sar f'isem parti waħda mill-koabitanti, kif ukoll meta l-akkwist ikun sar bi flus jew ħwejjeg oħra li kienu jappartjenu lil xi waħda mill-koabitanti minn qabel il-koabitazzjoni, jew li, wara l-koabitazzjoni, ġew trasferiti lilha b'donazzjoni, b'wirt, jew b'titolu iehor, bla ħsara għad-dritt tagħha li tiġi rimborżata l-ispejjeż li tkun għamlet għall-akkwist:

Iżda l-imsemmija dar tal-koabitazzjoni ma għandhiex tidhol fil-komunjoni tal-assi jekk tkun ġiet trasferita bi

kwalunkwe titolu lil wiehed mill-koabitanti qabel l-att tal-koabitazzjoni, minkejja li setgħet għet għand dik il-parti unikament wara l-koabitazzjoni:

Iżda ukoll l-imsemmija dar ma għandhiex tidhol fil-komunjoni tal-assi kemm-il darba tkun għet trasferita lil xi waħda mill-koabitanti b'donazzjoni jew permezz ta' wirt, sew qabel, kif ukoll wara l-att tal-koabitazzjoni; u

(b) hwejjeg mobbli li jinsabu fid-dar tal-koabitazzjoni, li għew akkwistati wara l-att pubbliku ta' koabitazzjoni, ukoll jekk l-akkwist ikun sar f'isem parti waħda mill-koabitanti, kemm-il darba daww il-mobbli ma kenux għaddew lil xi koabitant b'donazzjoni, rigal personali jew għew devoluti fuqhom b'suċċessjoni mingħand terzi:

Iżda għall-finijiet ta' dan l-artikolu, it-tifsira "mobbli" għandha tinkludi mobbli dekorattivi u ornamenti miżmuma fid-dar tal-koabitazzjoni u għandha teskludi flejjes, titoli, vetturi, dgħajjes, u kwalunkwe mobbli li ntraw bl-iskop li jintużaw esklussivament minn wiehed mill-koabitanti.

(2) Meta l-komunjoni tal-assi skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu tapplika bejn il-koabitanti, l-assi kollha li ma jaqgħux taħt is-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu, għandhom jitqiesu bħala assi appartenenti lill-partijiet individwali.

Applikabilità.
Kap. 16.

12. L-artikoli 1322, 1323 u 1325 sa 1333 (it-tnejn inklużi) tal-[Kodiċi Ċivili](#) għandhom japplikaw *mutatis mutandis*, limitament għal dak li jikkostitwixxi l-komunjoni tal-assi bejn il-koabitanti skont id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 11.

TAQSIMA IV

Drittijiet u dmirijiet bażiċi

Drittijiet tal-koabitanti.

13. (1) Il-koabitant għandu jibbenefika mid-drittijiet stipulati fis-subartikolu (2), u minn drittijiet oħra msemmija fi kwalunkwe liġi oħra bħala applikabbli għall-koabitanti.

(2) Id-drittijiet mogħtija lill-koabitant huma s-segħenti, u cioè illi l-imsemmi koabitant:

(a) għandu, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att, id-dritt ta' abitazzjoni fid-dar tal-koabitazzjoni;

(b) għandu jitqies bħala inkwilin għal kull finijiet u effetti tal-liġi fir-rigward ta' kull kirja tad-dar tal-koabitanti li għet kostitwita permezz ta' kuntratt minn xi wiehed mill-koabitanti, wara li jkun sar l-att pubbliku ta' koabitazzjoni skont dan l-Att;

(ċ) għandu jitqies li għandu l-istess drittijiet mogħtija lil persuna miżżewġa jew f'unjoni ċivili fejn jidhlu drittijiet relatati ma' xogħol u l-familja, inkluż drittijiet varji relatati mal-*leave*, kemm dawk id-drittijiet misjuba f'ligijiet primarji, dawk sussidjarji, kif ukoll f'kodiċijiet u prattiċi tax-xogħol, eskluż però d-dritt tal-*leave* sabiex wieħed jakkumpanja s-sieheb tiegħu fuq korsijiet barra minn Malta sponsorjati mill-gvern;

(d) għandu d-dritt illi jiehu kwalunkwe deċiżjoni dwar il-kura medika tal-koabitant l-iehor;

(e) mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-[Kodiċi Ċivili](#), għandu, f'każ illi wieħed mill-koabitanti jiġi nieqes waqt il-koabitazzjoni, id-dritt ta' abitazzjoni ta' tmax-il (12) xahar fid-dar tal-koabitazzjoni, meta l-istess dar tal-koabitazzjoni tkun mizmuma fi proprjetà assoluta jew b'enfitewsi mill-koabitant li ġie nieqes, kemm separatament kif ukoll fimbien mal-koabitant superstiti: Kap. 16.

Iżda dan id-dritt ta' abitazzjoni jispicċa jekk is-superstiti jikkuntratta żwieġ, unjoni ċivili jew jidhol f'koabitazzjoni ma' persuna oħra:

Iżda wkoll id-dritt mogħti permezz ta' dan il-paragrafu jibqa' japplika meta l-istess dritt ikollu l-effett li jnaqqas matul l-imsemmi perjodu, is-sehem riżervat li jmiss lil xi persuna oħra;

(f) għandu d-dritt illi jkun intitolat għall-ghajnuna soċjali non-kontributorja meta jkun persuna li fl-opinjoni tad-direttur tas-servizzi soċjali jkun jgħix mal-kap tal-familja, daqslikieku kienu konjuġi fiż-żwieġ skont l-artikolu 30 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#); Kap. 318.

(g) għandu d-dritt għall-pensjoni tar-romol skont l-artikoli 31 sa 43 (it-tnejn inklużi) tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#); Kap. 318.

(h) għandu d-dritt illi f'każ li l-koabitant l-iehor jiġi nieqes, jagħmel talba għall-pensjoni tal-irtirar jekk kien qiegħed, jew kellu d-dritt li jiġi mantenut mill-koabitant li ġie nieqes skont l-artikolu 46 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#); Kap. 318.

(i) għandu d-dritt għall-hlas tal-pensjoni tal-età meta ż-żewġ koabitanti jikkwalifikaw skont l-artikolu 66 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#); Kap. 318.

(j) għandu d-dritt li jirċievi benefiċċji soċjali bħala *foster carer* skont l-artikolu 76A tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#); Kap. 318.

(k) għandu d-dritt għall-ghajnuna għall-mard meta l-koabitant ikun jgħix mal-kap tal-familja matul xi perjodu li matulu l-ghajnuna għall-mard tkun qiegħda tithallas jew tista'

tithallas;

Kap. 318. (l) għandu d-dritt għall-benefiċċju għal diżimpjieg u għall-benefiċċju speċjali għal diżimpjieg jekk ikun qiegħed imantni lill-koabitant l-ieħor skont l-artikolu 30 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#);

Kap. 318. (m) għandu d-dritt għall-benefiċċju dwar il-maternità u l-benefiċċju għall-*leave* dwar il-maternità skont l-artikoli 71 u 72 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#);

Kap. 318. (n) għandu d-dritt għall-*allowance* supplimentari skont l-artikolu 73 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#);

Kap. 318. (o) għandu d-dritt għall-*allowance* tat-tfal skont l-artikoli 76, 80, 81 u 82 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#);

Kap. 318. (p) għandu d-dritt għall-*allowance* għal tfal fil-kura skont l-artikoli 76A, 80, 81 u 82 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#);

Kap. 318. (q) għandu d-dritt għall-*allowance* għal tfal b'dizabilità skont l-artikoli 77, 80, 81 u 82 tal-[Att dwar is-Sigurtà Soċjali](#);

(r) għandu d-dritt li l-ulied dipendenti tiegħu jgħixu mal-koabitanti fid-dar tal-koabitazzjoni, skont il-każ, sakemm ma jkunx hemm ordni xort'oħra mill-Qorti kompetenti abbażi ta' proċeduri preċedenti.

Drittijiet u dmirijiet reċiproċi tal-koabitanti.

14. (1) Il-koabitanti għandu jkollhom drittijiet indaqs u għandhom jaqsmu r-responsabbiltajiet matul il-koabitazzjoni tagħhom, u għandhom ukoll id-dmir li jappoġġjaw lil xulxin kemm moralment kif ukoll materjalment.

(2) Il-koabitanti għandhom l-obbligu, kull wieħed minnhom skont il-mezzi u l-hiliet tagħhom li jaħdmu kemm fid-dar tal-koabitazzjoni kif ukoll xort'oħra, kif jirrikjedu l-interessi tal-familja, li jmantnu lil xulxin u li jikkontribwixxu għall-ħtiġijiet tal-familja:

Iżda dan l-obbligu tal-koabitanti għandu jjeqaf max-xoljiment tal-koabitazzjoni.

L-obbligu tal-koabitanti lejn l-ulied.

15. (1) Il-koabitazzjoni timponi fuq il-koabitanti l-obbligu li jieħdu ħsieb, imantnu, jgħallmu u jeducaw lill-ulied dipendenti skont il-hila, inklinazzjonijiet naturali u aspirazzjonijiet tal-ulied.

(2) L-obbligu li l-ġenituri għandhom li jipprovdu l-manteniment skont is-subartikolu (1), jinkludi wkoll l-obbligu illi, skont il-mezzi tagħhom, u fejn ma jkunx raġonevolment possibbli li l-ulied dipendenti, jew min minnhom, imantnu lilhom infushom kif xieraq, ikomplu jipprovdu manteniment adegwat lill-ulied minhabba l-fatt li:

(a) jkunu studenti li qegħdin jipparteċipaw

f'edukazzjoni, taħriġ jew tagħlim *full-time* u huma taħt l-età ta' tlieta u għoxrin sena (23); jew

(b) jkollhom diżabilità, kif imfissra fl-[Att dwar Opportunitajiet Indaqs għal Persuni b'Diżabilità](#), kemm jekk hija fiżika, mentali jew psikoloġika. Kap. 413.

16. (1) Id-dar tal-koabitazzjoni għandha tkun stabbilita f'post li jintgħażel bi qbil bejn il-koabitanti skont il-htigijiet tagħhom u l-interess ewlieni tal-familja nnifisha. Id-dar tal-koabitazzjoni.

(2) Meta d-dar tal-koabitazzjoni, kollha kemm hi jew sehem minnha, tkun tappartjeni fi proprjetà jew b'xi titolu ieħor, lil parti waħda mill-koabitanti, dik il-parti tista' biss tittrasferixxi b'titolu *inter vivos* is-sehem tagħha fuq dik id-dar tal-koabitazzjoni:

(a) bil-kunsens tal-parti l-oħra; jew

(b) meta dak il-kunsens ma jingħatax mingħajr raġuni xierqa, bl-awtorità tal-Qorti kompetenti; jew

(c) b'irkant f'bejgħ ġudizzjarju fuq talba ta' xi kreditur ta' dik il-parti.

(3) Il-parti li ma tkunx tat il-kunsens tagħha għat-trasferiment tista' tintavola azzjoni għall-annullament tat-trasferiment li ma jkunx sar skont is-subartikolu (2), fi żmien sena (1) minn meta t-trasferiment ikun gie registrat.

TAQSIMA V

Xoljiment tal-koabitazzjoni

17. (1) Ix-xoljiment tal-koabitazzjoni ma jistax isir hlief b'talba ta' wieħed mill-koabitanti fil-konfront tal-ieħor, jew bil-kunsens ta' xulxin, kif stipulat fl-artikolu 21. Ix-xoljiment tal-koabitazzjoni.

(2) It-talbiet kollha għax-xoljiment tal-koabitazzjoni għandhom isiru permezz ta' rikors quddiem il-Qorti, u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 14, id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 37 tal-[Kodiċi Ċivili](#) għandhom japplikaw *mutatis mutandis*. Kap. 16.

(3) Il-Qorti għandha, fid-digriet jew fis-sentenza tagħha dwar ix-xoljiment tal-koabitazzjoni, tordna lir-Registratur tal-Qrati sabiex, fiż-żmien stipulat mill-Qorti għal dan l-iskop, javża lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bix-xoljiment tal-koabitazzjoni biex tali digriet jew sentenza jiġu registrati fir-Registru Pubbliku.

18. (1) F'każ ta' talba għax-xoljiment tal-koabitazzjoni magħmula minn koabitant wieħed biss, ma jkunx meħtieġ illi f'tali talba, il-koabitant jattribwixxi lill-koabitant l-ieħor xi htija li tkun wasslet biex issir l-istess talba. Talba unilaterali għax-xoljiment.

Kap. 16.	<p>(2) Il-koabitant li jkun qed jagħmel it-talba għax-xoljiment tal-koabitazzjoni jista', flimkien mal-istess talba, u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu u tal-artikolu 14, iressaq it-talbiet kollha illi huma applikabbli għal kawża ta' separazzjoni skont is-Sub-Titolu III tal-Ewwel Titolu tal-Ewwel Ktieb tal-Kodiċi Ċivili.</p>
	<p>(3) Il-Qorti għandha tisma' u tiddisponi minn dawn it-talbiet kif stipulat fid-dispożizzjonijiet imsemmija <i>mutatis mutandis</i>:</p> <p>B'dan illi, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu u tal-artikolu 14, il-koabitant l-iehor jista' jressaq l-eċċezzjonijiet kollha illi jistgħu jitressqu f'kawża ta' separazzjoni.</p>
Kap. 16.	<p>(4) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 14, il-Qorti għandu jkollha <i>mutatis mutandis</i> is-setgħat kollha mogħtija lilha skont is-Sub-Titolu III tal-Ewwel Titolu tal-Ewwel Ktieb tal-Kodiċi Ċivili għal dak illi jirrigwarda l-ordnijiet li tista' tagħti <i>pendente lite</i>.</p>
Kap. 16.	<p>(5) Id-dispożizzjonijiet tal-artikoli 38, 40, 41, 44, 45, 48, 51, 52, 53, 58, 62, 63, 64 u 65 tal-Kodiċi Ċivili ma għandhomx japplikaw fir-rigward ta' azzjoni għax-xoljiment tal-koabitazzjoni</p>
Kap. 16.	<p>(6) Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 14, id-dispożizzjonijiet tal-artikoli 39, 46, 46A, 47, 54, 55, 55A, 56, 56A, 57 u 61 tal-Kodiċi Ċivili għandhom japplikaw <i>mutatis mutandis</i>.</p>
Rikonċiljazzjoni <i>pendente lite</i> .	<p>19. L-azzjoni għax-xoljiment tal-koabitazzjoni tiġi estinta meta jkun hemm rikonċiljazzjoni bejn il-koabitanti.</p>
Meta wiehed mill-koabitanti jiġi nieqes.	<p>20. Meta jiġi nieqes wiehed mill-koabitanti, tiġi estinta l-azzjoni għax-xoljiment, anke jekk il-mewt isseħħ wara li tkun saret it-talba.</p>
Ix-xoljiment tal-koabitazzjoni bil-kunsens reċiproku.	<p>21. (1) Ix-xoljiment tal-koabitazzjoni jista' jsir bil-kunsens reċiproku tal-koabitanti permezz ta' att pubbliku, prevja l-awtorizzazzjoni tal-Qorti permezz ta' digriet.</p>
	<p>(2) Il-Qorti għandha, qabel ma tagħti tali digriet, twissi lill-partijiet dwar il-konsegwenzi tax-xoljiment u tfittex li tirrikonċiljahom, u tista' tħassar, tvarja jew żżid dawk il-kundizzjonijiet li hija tikkunsidra xierqa fiċ-ċirkostanzi.</p> <p>(3) Dan id-digriet għandu l-istess effetti ta' sentenza mogħtija mill-Qorti kompetenti, u għandu jordna lir-Registratur tal-Qrati sabiex, fiż-żmien stipulat mill-Qorti għal dan l-iskop, javża lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bix-xoljiment tal-koabitazzjoni biex l-istess digriet jiġi registrat fir-Registru Pubbliku.</p>
Ordni tal-Qorti dwar il-kustodja tat-tfal.	<p>22. (1) Il-Qorti, meta tagħti d-digriet għax-xoljiment tal-koabitazzjoni, għandha tordna fl-istess digriet, f'idejn min għandha tkun il-kustodja tat-tfal.</p> <p>(2) Il-Qorti tista', f'kull żmien, fl-aħjar interess tat-tfal, tħassar</p>

jew tbiddel l-ordnijiet li tkun iddekretat dwarhom.

23. Id-dispożizzjonijiet tar-[Regolamenti dwar il-Qorti Ċivili \(Sezzjoni tal-Familja\), il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili u l-Qorti tal-Maġistrati \(Għawdex\) \(Ġurisdizzjoni Superjuri\) \(Sezzjoni tal-Familja\)](#) li japplikaw għall-każijiet ta' firda personali, għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għal kull azzjoni magħmula skont din it-Taqsima.

L-applikabbiltà tal-L.S. 12.20.

24. Ix-xoljiment mill-koabitazzjoni ma għandu jkollu l-ebda effett fil-konfront ta' terzi hlief minn dakinhar li s-sentenza jew l-att pubbliku, skont il-każ, jiġu insinwati fir-Registru Pubbliku.

L-effetti fuq terzi.

TAQSIMA VI Dispożizzjonijiet Ġenerali

25. (1) Meta żewġ koabitanti jikkuntrattaw żwieġ jew unjoni ċivili bejniethom, l-att pubbliku ta' koabitazzjoni jiġi terminat *ipso facto* minn dak il-jum li fih jiġi kuntrattat l-istess żwieġ jew unjoni ċivili.

Dispożizzjonijiet ġenerali.

(2) Id-Direttur tar-Registru Pubbliku għandu jnizzel annotazzjoni ta' dan fuq iċ-Ċertifikat ta' Koabitazzjoni.

26. Id-dispożizzjonijiet kollha ta' dan l-Att huma mingħajr preġudizzju għad-drittijiet ta' terzi persuni fil-konfront ta' kwalunkwe koabitant.

Drittijiet ta' terzi persuni.

27. (1) Persuna illi minnufih qabel ma tkun intemmet ir-relazzjoni ta' koppja, jew f'każ li l-parti l-oħra tkun giet nieqsa kienet kontinwament u abitwalment tgħix ma' persuna oħra bħala koppja, u li ilha tgħix mal-istess persuna għal perjodu ta' mhux inqas minn sentejn (2), u li r-relazzjoni tagħhom mhux regolata taht l-ebda liġi, tista', fi żmien tnax-il (12) xahar, tagħmel rikors quddiem il-Qorti fejn titlob sabiex tibbenefika mid-drittijiet segwenti, skont il-każ:

Dritt ta' azzjoni f'każ ta' koabitazzjoni *de facto*.

(a) id-dritt ta' abitazzjoni fid-dar komuni, għal perjodu li għandu jiġi determinat mill-Qorti, limitament sabiex tingħata ż-żmien illi ssib residenza alternattiva; jew

(b) fejn il-persuna l-oħra tiġi nieqsa, id-dritt ta' abitazzjoni fid-dar komuni, għal perjodu li għandu jiġi determinat mill-Qorti, meta l-istess dar komuni tkun proprjetà assoluta tal-persuna li giet nieqsa, jew separatament jew flimkien mal-persuna superstiti, jew miżmuma b'enfitewsi mill-persuna li giet nieqsa, kemm waħidha kif ukoll mal-persuna superstiti, limitament sabiex tingħata ż-żmien illi ssib residenza alternattiva;

Iżda d-dritt mogħti permezz ta' dan il-paragrafu għandu jibqa' japplika meta l-istess dritt ikollu l-effett li jnaqqas, matul l-imsemmi perjodu, is-sehem riżervat li jmiss lil xi persuna oħra;

Kap. 16.

(ċ) id-dritt illi tiġi kumpensata għal kull tnaqqis patrimonjali li setgħet sofriet dik il-persuna, fejn il-persuna l-oħra tkun arrikkixxiet ruħha għad-dannu tagħha, skont l-artikoli 1028A u 1028B tal-[Kodiċi Ċivili](#).

(2) Fiż-żmien li tkun miexja l-kawża, ir-rikorrent jista', sew jekk ir-rikorrent ikun telaq mid-dar komuni u sew jekk le, jitlob lill-Qorti biex tiddeċiedi li għandu joqgħod fid-dar komuni sakemm tkun miexja l-kawża.

(3) Id-drittijiet imsemmija fil-paragrafi (1)(a) u (b) għandhom jispicċaw jekk ir-rikorrent jikkuntratta żwieġ, unjoni ċivili, jew jidhol f'koabitazzjoni ma' persuna oħra.

(4) Għall-iskopijiet ta' dan l-artikolu, "dar komuni" tfisser dik id-dar li fiha żewġ (2) persuni jkunu joqogħdu flimkien, kemm jekk tkun tappartjeni lil wiehied (1) minnhom jew lit-tnejn (2), fi kwalunkwe sehem bejniethom, u kemm jekk jokkupawha b'titolu ta' kera jew kwalunkwe titolu ieħor, kemm jekk dahlu għaliha flimkien kif ukoll separatament.

(5) Il-Qorti għandha, fis-sentenza tagħha, tordna lir-Registratur tal-Qrati sabiex jinnotifika s-sentenza tagħha lid-Direttur tar-Registru Pubbliku, fiż-żmien stipulat mill-Qorti għal dan l-iskop, sabiex tali sentenza tiġi registrata fir-Registru Pubbliku.

Kunflitt ta' interess.

28. Kull fejn, fil-Liġijiet ta' Malta, huwa kkunsidrat li hemm jew jista' jkun hemm kunflitt ta' interess minhabba affinità bejn żewġ persuni, fi kwalunkwe ċirkostanza, dan għandu jitqies illi japplika wkoll għall-koabitanti.

Setgħa tal-Ministru biex jagħmel regolamenti.

29. Il-Ministru jista' jagħmel regolamenti sabiex jimplimenta u sabiex jagħti effett aħjar għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att u mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità ta' dak li ntqal qabel, jista' jipprova għal kull haġa konsegwenzjali, inċidentali għal, jew konnessa, mad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Att.

TAQSIMA VII

Dispożizzjonijiet Transitorji

Applikabbiltà.
Kap. 571.

30. Minnufih wara d-dhul fis-seħh ta' dan l-Att, id-dispożizzjonijiet tal-[Att dwar il-Koabitazzjoni](#) għandhom jiġu revokati, b'dan illi:

Kap. 571.

(a) id-dispożizzjonijiet tal-[Att dwar il-Koabitazzjoni](#) għandhom jibqgħu fis-seħh għal dak li jirrigwarda drittijiet akkwiziżi f'koabitazzjoni *de facto*; u

Kap. 571.

(b) id-dispożizzjonijiet tal-[Att dwar il-Koabitazzjoni](#) li jirregolaw il-koabitazzjonijiet kostitwiti permezz ta' dikjarazzjoni unilaterali għandhom jibqgħu fis-seħh u għandhom japplikaw limitatament għal dawk il-

koabitazzjonijiet kostitwiti permezz ta' dikjarazzjoni unilaterali registrata qabel id-dhul fis-sehh ta' dan l-Att.

31. Dan l-Att ma għandux ikollu effett fuq dawk il koabitazzjonijiet kostitwiti permezz ta' kuntratt li ġew registrati qabel id-dhul fis-sehh tal-istess Att, liema koabitazzjonijiet għandhom jibqgħu regolati mid-dispożizzjonijiet li kienu fis-sehh fiż-żmien li ġew kostitwiti u registrati.

Koabitazzjonijiet kostitwiti permezz ta' kuntratt.

SKEDA (Artikolu 5)

REĠISTRU PUBBLIKU PUBLIC REGISTRY			
ĊERTIFIKAT TA' KOABITAZZJONI CERTIFICATE OF COHABITATION			
TAGĦRIF DWAR IL-KOABITANTI - PARTICULARS OF THE COHABITANTS	KOABITANT (1) / COHABITANT (1)		KOABITANT (2) / COHABITANT (2)
Isem u kunjom Name and surname			
Data u lok tat-twelid Date and place of birth			
Dokument ta' identifikazzjoni Identification document			
Isem u kunjom il-ġenituri, inkluż il-kunjom fit-twelid Name and surname of parents, including their surname at birth	Il-ġenitur (1a) The parent	Il-ġenitur (2a) The parent	Il-ġenitur (1b) The parent
Dar tal-koabitazzjoni Cohabitation home			
Data tal-bidu tal-koabitazzjoni Start date of cohabitation			
ANNOTAZZJONIJIET ANNOTATIONS			
Firma tad-Direttur jew ta' uffiċjal iehor li jagħmel floku. Signature of the Director or other officer authorised to act in his stead.	Data tar-registrazzjoni tal-att pubbliku. Registration date of public deed.		Numru progressiv ta' registrazzjoni. Progressive number of registration.